

Bidrag om forsvarsudspillet til YES Communiqué (800 ord – 26 APR):

"Hvad det drejer sig om"

Det nye forsvarsforlig skal besvare to hovedspørgsmål:

- Om politikerne lægger mere vægt på at afskaffe værnepligten end på at bevare en hær, der både er stor nok til at være "selvbærende" og stadig "friskes" tilstrækkeligt med nyt personel til at Danmark effektivt kan bidrage til internationale operationer.
- Om politikerne lægger mere vægt på at bevare flest mulige kaserner, flyvestationer og flådestationer samt den lokale beskæftigelse end på at udvikle en indsatsberedt, veluddannet, varieret sammensat militær styrke. Med nogenlunde uændrede forsvarsudgifter kan man ikke begge ting.

Alle de steder i Europa, hvor man har afskaffet eller suspenderet anvendelsen af værnepligten, har hærene meget alvorlige problemer med at rekruttere og fastholde kontraktpersonel (der unøjagtigt kaldes "professionelle") med den kvalitet, der er nødvendig til at betjene krævende materiel under vanskelige vilkår. Nogle lande løser problemet ved at tilbyde statsborgerskab til frivillige fra deres tidligere kolonier. Storbritannien får soldater fra Irland og tegner kontrakt med nepalesere og fijier, der vender tilbage til deres lande efter endt kontrakt. Andre igen går på kompromis med kvaliteten eller har kontraktformer, der gør, at soldaterne ofte reelt ikke er til rådighed. Danmark har tidligere, i 1970'erne, uden succes forsøgt at tiltrække flere unge til hæren. Da var rekrutteringsmulighederne var langt bedre end i dag og i fremtiden, og dengang vi havde de værnepligtige at rekruttere fra.

Regeringsoplægget giver en vej til at bevare en hær uden at tegne kontrakt med fremmede, noget som i øvrigt næppe vil blive politisk accepteret i Danmark. Med en minimal belastning af en del af de værnepligtige får man præsenteret forsvaret som en arbejdsplads. Vor og andres erfaring gør det overvejende sandsynligt, at vi uden værnepligten ender med en så lille hær, at den, som Luxembourgs, ikke kan levere kvalificerede kadre til nationale stabe og skoler. At anvende argumentet, at med værnepligten bliver soldaterne ikke veluddannede, er noget vrøvl. Hverken nu eller i fremtiden udsendes soldater med mindre end et års uddannelse, og i regeringens forslag vil en langt højere del af det udsendte mandskab have en længere tjeneste bag sig end i dag.

Uden en rimelig størrelse hær kan Danmark ikke meningsfuldt bidrage til løsningen af tidens internationale problemer. Situationer som i Irak, Afghanistan og på Balkan kan kun i meget begrænset grad afhjælpes med fly- eller flådestyrker. De mennesker, der laver problemerne, bor ikke i luften eller i vandet, men på landjorden, hvorfor hjælp kræver landstyrker. At afskaffe værnepligten som rekrutteringsflade betyder med stor sikkerhed, at fremtiden problemer skal løses uden et relevant dansk bidrag. Tilhængerne af afskaffelsen har intet gjort for at sandsynliggøre, at man kan løse rekrutteringsproblemet uden værnepligten. Det er at spille hasard med Danmarks fremtid og omdømme.

I mange år har ikke mindst hæren haft en al for lav uddannelsesaktivitet. Det er langt over 10 år siden, at der blev gennemført realistiske øvelser med en fuldt bemanded brigade.

Arbejdstidsbegrænsninger, hviletidsbestemmelser, magelighed, manglende ressourcer og svigtende forståelse for behovet har virket sammen. Samlet har det svækket en officersgenerations *generelle* professionelle niveau. Tjenesten i missionsområder og den gode *specielle* uddannelse før udsendelse har ikke kunnet kompensere for denne generelle svaghed. Det er afgørende for forsvarrets kvalitet, at der nu skabes økonomisk frihed til en drastisk øget, mere realistisk uddannelse af, herefter, fuldt bemandede enheder. Dette vil også mindske risikoen for misforståelser og ulykker. Der er også behov for en betydelig mere intensiv uddannelse mellem dele af de tre værn. Uddannelsen skal i stigende grad ske sammen med andre lande uden for Danmark for at sikre professionalismen i førings- og logistiske enheder.

Der er endvidere behov for betydelige materielinvesteringer for at sikre, at danske enheder kan arbejde effektivt sammen med enheder fra andre lande, herunder ikke mindst amerikanske og britiske, og gøre det langt fra moderlandet. Det indebærer blandt andet satellitbaseret kommunikations- og navigationsudstyr selv på meget lavt enhedsniveau, i alle typer enheder, samt en investering i materiel til nye, nu bemandede, logistiske enheder.

Det er ikke muligt at gøre disse ting samtidig med, at man opretholder et stort antal stadig mere tomme faciliteter. Hvor hårdt økonomien er spændt i regeringsoplægget ses af, at man udfaser værnenes landbaserede luftværn, hærens raketkasterenhed (MLRS) og hærens lette helikoptere, og af, at det vurderes nødvendigt at diskutere ubådsanskaffelsen. Et grundlæggende, landbaseret luftforsvar bør bevares både for hjemlandsbeskyttelsen og som bidrag i nogle missionsområder. Søværnet kan *ikke* løse denne opgave. Den eneste saglige grund til at udfase MLRS, hærens eneste helt moderne artillerisystem, er at økonomien åbenbart ikke tillader at bygge nye garager, m.m. i Varde, fordi andre kaserner ønskes bevaret. At udfase de lette helikoptere ignorerer, at helikopteroperationer normalt kræver et samarbejde mellem transporthelikoptere og lette, bevæbnede observationshelikoptere. Det er bemærkelsesværdigt, at denne professionelle kendsgerning ikke er fremført i debatten. De nye undervandsbåde med mulighed for at indsætte specialstyrker og med et bredt spektrum af våbenmuligheder vil være et synligt og effektivt dansk bidrag i et stort spektrum situationer.